

Grupa wiekowa: klasy I/III i IV/VIII

Liczba uczestników: 25 os.

Czas trwania: 45/60 minut

Cele: poznanie postaci i twórczości Stanisława Moniuszki, zaznajomienie się z techniką artystyczną collagu* i fotomontażu**, rozwijanie umiejętności tworzenia kompozycji płaskiej

Materiały dla grupy 25 osób:

- kartki A4 z bloku technicznego (kolor dowolny) – 25 szt,
- kartki A4 z bloku technicznego w czarnym kolorze – 25 szt,
- wydruki retro ilustracji (pobierz [TUTAJ](#)),
- klej w szyfcie – 25 szt,
- nożyczki – 25 szt,
- gazety/magazyny do wycinania,
- wydrukowana postać Stanisława Moniuszki (do pobrania [TUTAJ](#)) – 25 szt,
- wydrukowane tytuły dzieł Stanisława Moniuszko (pobierz [TUTAJ](#)),
- klamerki lub spinacze do powieszenia prac,
- sznurek,
- mata malarska lub arkusze szarego papieru,
- utwór Stanisława Moniuszki (do odtworzenia).

*Collage (kolaż) – technika artystyczna, która polega na tworzeniu kompozycji przy wykorzystaniu różnych materiałów i faktur. Kolaż można stworzyć np. z: gazet, fotografii, własnych wydruków, kawałków materiałów. Wycięte elementy przyklejane są na papier lub inne tworzywo. Kolaż dopuszcza również dopisywanie lub domalowywanie wybraną techniką poszczególnych elementów. Słowo *kolaż* pochodzi od francuskiego czasownika *coller* (sklejać). Po raz pierwszy tego terminu użył Georges Braque i Pablo Picasso na początku XX wieku, kiedy ta starożytna technika, znana w Chinach od 200r. p.n.e., stała się częścią sztuki nowoczesnej.

**Fotomontaż – obraz, który powstał z połączenia różnych fotografii. Jest to również nazwa techniki, która polega na łączeniu kilku odbitek, nakładaniu różnych elementów w programach komputerowych. Technikę tę stosuje się bardzo często przy produkcji plakatów reklamowych, czy artystycznych. Równie często pojawia się w czasopiśmie. Jest kojarzony z manipulacją. Był wykorzystywany w celach propagandowych.

***Stanisław Moniuszko urodził się 5 maja 1819 r., zmarł 4 czerwca 1872 r. Polski kompozytor, dyrygent, najbardziej znany z oper *Halka* i *Straszny dwór*. Skomponował ponad 250 pieśni. Słynął z muzyki narodowej, w której wykorzystywał elementy folkloru. Tworzył również operetki, balety i muzykę kościelną (w epoce romantyzmu). W młodości mieszkał w Wilnie, gdzie pracował jako organista, komponował, uczył się i angażował w życie muzyczne miasta. W późniejszych latach wykładał w Warszawie. Ze swoją żoną Aleksandrą Müllerówną miał 10 dzieci. Ostatnim wystawionym dziełem Moniuszki była *Beata*.

Podstawa programowa:

rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, formułowania argumentów i wniosków, rozbudzenie ciekawości poznawczej, wzmacnianie poczucia tożsamości kulturowej i narodowej

Organizacja sali:

W czasie warsztatów uczestnicy mogą pracować na podłodze, wtedy najlepiej zabezpieczyć ją przed zabrudzeniami. Można do tego celu wykorzystać płachtę malarską lub duże arkusze szarego papieru.

Przed zajęciami:

- wydrukuj plik z tytułami dzieł Stanisława Moniuszko, zdjęcia/ilustracje jego postaci oraz ilustracje retro,
- wydrukowane tytuły dzieł Stanisława Moniuszki potnij na paski (po jednym tytule dla każdego uczestnika),
- zapoznaj się z biografią kompozytora***. Upewnij się, czy znasz znaczenie wszystkich tytułów jego dzieł, które rozdasz dzieciom,
- przygotuj galerię sznurkową: rozciągnij sznurek (na takiej wysokości, aby uczestnicy mogli samodzielnie przypinać do niego swoje prace).

Przebieg zajęć:

- Warsztaty rozpocznij od zapoznania uczestników z muzyką kompozytora. Może ona towarzyszyć Wam w czasie całych zajęć. Opowiedz kilka ciekawostek o Stanisławie Moniuszce, a także wyjaśnij, na czym polega tworzenie collagu.
- Rozdaj uczestnikom materiały. Każdy powinien otrzymać: klej, nożyczki, jedną kartkę w kolorze czarnym i jedną kolorową, wydrukowany wizerunek Stanisława Moniuszki, jeden tytuł jego dzieła muzycznego. Z pozostałych materiałów uczestnicy będą korzystać wspólnie. Jeśli pracujecie na podłodze, rozłóż je na środku sali, tak aby każdy miał do nich swobodny dostęp. Jeśli pracujecie w ławkach, materiały połóż na stoliku, do którego każdy będzie mógł swobodnie podejść i wybrać to, co wykorzysta w twórczej pracy.
- Podczas warsztatów uczestnicy wykonają dwie prace. Pierwsza pt.: **O czym myśli Stanisław Moniuszko?** Na czarnych kartkach przyklejcie wyciętą postać kompozytora. Uczestnicy z gazet wycinają i komponują dowolne hasło, które pasuje do postaci kompozytora. Hasło może powstać z pojedynczych słów lub liter powycinanych z gazet. Uczestnicy komponują sami postać kompozytora. Do przyklejonej głowy dokleją pasujące do niej elementy twarzy, tułowia i całego ciała. Wokół przykleją fragmenty gazet, retro ilustracji, wyobrażające myśli Stanisława Moniuszki.
- Kiedy portrety są gotowe, zawieście ja na sznurku. Prace przyczepiajcie za pomocą klamerek lub spinaczy. Powstanie galeria sznurkowa.

- Przystąpcie do wykonania kolejnej pracy. Uczestnicy na kartce przyklejają otrzymany tytuł dzieła Stanisława Moniuszki. Następnie w dowolny sposób go interpretują, tworząc collage. Pomóż uczestnikom w interpretacji tytułów i wytłumacz ich znaczenie. Dla współczesnego odbiorcy mogą to być słowa archaiczne. Powstałe prace również powieście w galerii sznurkowej.
- Na zakończenie warsztatów, niech każdy uczestnik opowie o swoich collage'ach i fotomontażach.

Zadanie domowe

Z rodzicami dzieci wyszukują w Internecie zilustrowany przez siebie utwór Stanisława Moniuszki i wspólnie go przesłuchują.